

Een Apeldoorn voor iedereen

Verkiezingsprogramma
gemeenteraadsverkiezingen 2022

Inhoud

1. Werk voor iedereen en een solide sociaal vangnet	5
Werk	5
Ondernemen	5
Scholing centraal	5
Werkbedrijf	5
Van uitkering naar werk	6
Armoede en schulden	6
Gemeentepolis.	6
Arbeidsmigranten.	6
Minimumloon naar €14 per uur	7
2. Betaalbaar en fijn wonen in onze wijken en dorpen	8
Bouwen en wonen	8
Ruimtelijke Ordening	8
3. Toegankelijke en betaalbare zorg in wijken en dorpen.	9
Laagdrempelige zorg voor iedereen, dicht bij huis.	9
Ondersteuning mantelzorger, impuls voor respijtzorg	9
Jeugdzorg	9
Onaanvaardbare sociaaleconomische gezondheidsverschillen.	9
4. Goed onderwijs met een goede aansluiting op de arbeidsmarkt.	10
Onderwijs van gemeentelijk belang	10
Primair onderwijs en passend onderwijs	10
Beroepsonderwijs	10
Hoger onderwijs.	10

5. Toegankelijke en betaalbare voorzieningen 11

Openbaar vervoer	11
Sportvoorzieningen	11
Culturele voorzieningen en kunst.	11
Fijnmazige winkelstructuur en voorzieningenniveau	12

6. Naar een duurzame en leefbare samenleving 13

Duurzame energie	13
Natuur	13
Circulaire economie	13
Hoogspanningskabels in wijken ondergronds	14
Veilige samenleving	14
Verkeer	14

7. Een lokale democratie waar burgers actief aan kunnen en willen deelnemen. 15

Vertrouwen van onze inwoners	15
Basisvaardigheden	15
Een Apeldoorn voor iedereen	15

Een Apeldoorn voor iedereen

De coronapandemie heeft de afgelopen anderhalf jaar nog weer eens laten zien wat ertoe doet in het leven. De anderhalve-meter-samenleving maakte duidelijk hoe wij het menselijk contact kunnen missen, of dat nu in de huiselijk kring of gewoon op een terrasje is. We gingen weer (meer) naar elkaar omzien, maar ook de tegenstellingen werden vergroot. Tussen rijk en arm, jong en oud, voor- en tegenstanders.

Deze ervaringen nemen we mee naar de toekomst, hoe wij onze samenleving vorm willen geven. Samen, niet tegenover elkaar, maar met elkaar. Solidair. We kijken vooruit, niet alleen de komende vier jaar, maar verder. De samenleving vraagt er om.

Waarom de PvdA?

Nederland, Gelderland en ook Apeldoorn hebben te maken - nu en de komende jaren - met een aantal crises. Denk aan: de crisis op woningmarkt, de klimaat- of stikstofcrisis of de gevolgen van de corona-pandemie, maar ook aan de enorme opgave op het terrein van de energietransitie. De Partij van de Arbeid (PvdA) wil – samen met andere partijen - een constructieve bijdrage leveren aan deze opgaven.

De PvdA staat voor een eerlijke verdeling van kennis, macht en inkomen en staat voor gelijkheid, vrijheid, democratie, rechtvaardigheid, duurzaamheid en solidariteit. Dat zijn de idealen van de sociaaldemocratie. Daarbij staat het recht op een fatsoenlijk bestaan centraal. Wij blijven streven onze idealen in de dagelijkse praktijk te verwezenlijken, de samenleving is nooit af. Eerlijk delen, vast werk, goed wonen, een gezond leven, toegang tot scholing, emancipatie, recht op zeggenschap. Het is de rode draad van de sociaaldemocratie in de strijd voor een rechtvaardige wereld, een samenleving waarin iedereen ertoe doet en iedereen meedoet, een inclusieve samenleving. Ook lokaal.

Het besturen van een grote stad met een aantal dorpen en een groot buitengebied is een belangrijk en steeds complexere opgave. Dat blijkt wel uit de vele onderwerpen en portefeuilles die er zijn en ook uit het financieel grip krijgen op de uitvoering van taken die Rijk heeft overgeheveld naar de gemeenten: denk aan de jeugdzorg. Het is daarom belangrijk om te kiezen en focus aan te brengen.

De PvdA Apeldoorn legt om die reden voor de periode 2022 – 2026 de focus op de volgende thema's:

1. Werk voor iedereen en een solide sociaal vangnet.
2. Betaalbaar en fijn wonen in onze wijken en dorpen.
3. Toegankelijke zorg in wijken en dorpen.
4. Goed onderwijs met aansluiting op de arbeidsmarkt.
5. Toegankelijke en betaalbare voorzieningen.
6. Naar een duurzame en leefbare samenleving.
7. Een lokale democratie waarin burgers actief kunnen en willen deelnemen.

1. Werk voor iedereen en een solide sociaal vangnet

Voor iedereen staat bestaanszekerheid bovenaan.

Werk

Werk biedt zekerheid van inkomen. Werk moet fatsoenlijk, volgens CAO, worden betaald. Werk betekent ook deelname aan de samenleving, sociaal contact met collega's, plezier, een zinvol bestaan en zelfrespect.

De coronapandemie zal in alle gemeenten diepe sporen achterlaten. Binnen onze gemeente speelt toerisme een grote en belangrijke rol, een sector die hard getroffen is. De effecten hiervan kunnen we nog nauwelijks overzien, maar er is een groot risico dat er banen verloren zullen gaan. Het is van groot belang deze mensen vanuit de gemeente zo goed mogelijk te ondersteunen bij het vinden van nieuw werk.

Onze gemeente geeft het goede voorbeeld als het gaat over werk. We zorgen voor echte banen, kwaliteit van werk, beperken van flexwerk alleen tot bij ziek en piek, houden ons aan de banenafpraak voor duurzame garantiebanen, versterken beschut werk en investeren in regionale werkgelegenheid. Er staan nog teveel mensen aan de kant. Mensen voor wie de huidige maatschappij geen plekje heeft. Sommigen hebben hulp nodig bij het vinden van een baan. De gemeente stimuleert weliswaar werkgelegenheid door een goede relatie met ondernemers en vakorganisaties. Extra aandacht is echter nodig voor het vinden van werkgelegenheid voor mensen met een arbeidsbeperking. De gemeente kan deels zelf werkplekken realiseren voor deze groep.

Ondernemen

Bij werken hoort ook ondernemen. De gemeente moet zich volop blijven inzetten om Apeldoornse ondernemers in de stad en de dorpen te bedienen en er naar blijven streven om ondernemers waar mogelijk te ondersteunen. Ondernemers moeten zich kunnen focussen op dat waar ze goed in zijn: ondernemen. Het aanvragen van vergunningen moet voor hen zo toegankelijk en eenvoudig mogelijk zijn. De gemeente werft actief bedrijven die bij het profiel van Apeldoorn passen. Bedrijven die zich in Apeldoorn willen vestigen en passen bij het profiel van Apeldoorn worden met open armen ontvangen. Apeldoorn heeft een prettig ondernemers- en vestigingsklimaat en dus ook voldoende ruimte om bedrijven die voor Apeldoorn kiezen te kunnen faciliteren.

Voor sectoren die door de coronapandemie zwaar zijn getroffen en van groot belang zijn voor Apeldoorn: denk aan recreatie en toerisme, sportverenigingen en de culturele sector bieden we daar waar mogelijk nog steeds ondersteuning: voor de individuele ondernemer of met projecten voor versterken van de sector in de nabije toekomst.

Scholing centraal

Het is van groot belang dat de gemeente – samen met het UWV en Werkbedrijf Lucrato - inzet op extra opleiding en begeleiding voor hen die de aansluiting bij de arbeidsmarkt moeilijk weten te vinden. Scholing dient gericht te zijn op het vinden van werk op de reguliere arbeidsmarkt, maar ook op persoonlijke ontwikkeling en voldoening. De praktijk laat zien dat we meer vanuit beperkingen handelen in plaats van vanuit mogelijkheden. De samenwerkingsverbanden, zoals Factorwerk, kunnen meer inzetten op persoonlijke begeleiding. Door inzet van bijvoorbeeld scholingsvouchers in de regio moeten we meer creatieve middelen inzetten om vraag en aanbod op de arbeidsmarkt bij elkaar te brengen.

Gemeente kan een faciliterende en daardoor stimulerende rol vervullen bij het realiseren van samenwerking tussen onderwijs en bedrijfsleven. Het is belangrijk jongeren te stimuleren om te kiezen voor opleidingen met maatschappelijk en economisch perspectief.

Economische zelfstandigheid van vrouwen met weinig opleiding is erg laag. De gemeente kan samen met Lucrato, het UWV, bedrijfsleven, onderwijsinstellingen en andere lokale organisaties door programma's voor 'empowerment' werken aan verhoging van dit percentage.

Werkbedrijf

Ons Werkbedrijf Lucrato fungeert als springplank voor mensen met een arbeidsbeperking, mensen die een steuntje in de richting van de reguliere arbeidsmarkt nodig hebben. Maar het levert ook werkgelegenheid aan mensen die in een beschutte werkomgeving kunnen werken, als vangnet als regulier werk (nog) niet mogelijk is. Ieder mens is uniek, dat betekent ook dat Lucrato niet iedereen gelijk kan behandelen: centraal moeten ieders unieke talenten staan, werk op maat dus.

Sommige mensen kunnen niet terecht op de reguliere arbeidsmarkt. Voor hen is een stevig vangnet gebouwd. Dat moet zo blijven, ook in Apeldoorn. Het Werkbedrijf Lucrato levert werkgelegenheid voor een grote groep mensen. Deze zal ook in de toekomst van groot belang blijven voor mensen die alleen in een beschutte werkomgeving goed kunnen functioneren. Daarnaast ontplooit zij zich als een volwaardig re-integratiecentrum voor iedereen die een steuntje richting arbeidsmarkt nodig hebben; dit vraagt maatwerk. De PvdA zal dit blijven steunen.

Van uitkering naar werk

Niemand wil in een uitkering 'zitten'. De PvdA zet dan ook alles op alles zodat mensen zo snel mogelijk weer uit een uitkering komen. Maar wel op een manier die past bij ieders vermogen en talent. Niemand heeft er baat bij dat mensen door ongeschikt werk opnieuw in een uitkering belanden. Mensen die niet direct aan het werk kunnen, omdat zij vaardigheden missen of onvoldoende arbeidsfit zijn, krijgen snel ondersteuning. Bij voorbeeld via vrijwilligerswerk of scholing. Dat hier sprake is van maatwerk, dat zal duidelijk zijn.

Begeleiding naar werk moet niet op afstand, maar door middel van persoonlijke benadering. Door inzet van meer jobcoaches moeten we mensen beter kunnen begeleiden op de arbeidsmarkt. Vraag en aanbod op de arbeidsmarkt komt niet vanzelf bij elkaar.

De PvdA vindt dat de tegenprestatie in de bijstand moet worden geschrappt. In plaats daarvan zouden gemeenten de hulp moeten bieden die mensen nodig hebben. Meedoen en mee kunnen doen aan de maatschappij zijn het belangrijkste doel van de bijstand. Dat kan met werk, mantelzorg of een extra opleiding.

Armoede en schulden

De Toeslagenaffaire heeft ons geleerd hoe we in de regelgeving kunnen doorslaan en de menselijke maat verloren laten gaan. Veel mensen zijn onterecht bestempeld als fraudeur en er is hen veel persoonlijk leed aangedaan. Het rapport Ongekend onrecht leert ons dat het vertrouwen en de menselijke maat weer terug moet. Door een samenspel van harde regelgeving, vooringenomen handelen en vooral door geen gehoor te geven aan noodsignalen hebben tienduizenden ouders en kinderen hun leven zien veranderen in een moeras van ellende. In de lokale uitvoeringspraktijk moeten we bij de bestrijding van armoede en aanpak van schulden hierop adequaat inspelen. Mensen hebben recht op een menswaardige begeleiding vanuit de gemeente, wanneer ze in de problemen zijn gekomen. Wie meewerkt moet op basis van vertrouwen goed kunnen worden geholpen.

Minimabeleid

De beste remedie tegen armoede is nog steeds werk. Betaald werk voor iedereen is het streven, maar we moeten ook realistisch zijn, er is niet altijd werk voor iedereen. Ook vrijwilligerswerk vervult een zeer belangrijke rol in de maatschappij. Daarnaast komt er ook armoede voor bij werkenden. Naast landelijke regelingen moet elke gemeente zich inspannen voor een goede en sociale invulling van het armoedebeleid. Maatwerk is geboden. In Apeldoorn is daarvoor het Sociaal Vangnet ontwikkeld, waarin diverse regelingen zijn opgenomen, waaronder een aantal specifiek voor kinderen. Voor een aantal mensen bieden deze regelingen onvoldoende uitkomst. Bovendien maakt niet iedereen die er recht op heeft, er ook daadwerkelijk gebruik van. De PvdA richt zich op iedereen die het nodig heeft, maar zij maakt zich sterk voor hen die de ondersteuning van de gemeente het hardst nodig hebben. Het PvdA Ombudsteam kan indien nodig hier een rol vervullen.

Gemeentepolis

Van 2015 tot en met 2019 kende gemeente Apeldoorn een collectieve zorgverzekering voor mensen met een laag inkomen; ook inwoners met hoge zorgkosten kwamen hiervoor in aanmerking. Vanaf 2020 kent de gemeente niet meer een dergelijke verzekering omdat er geen zorgverzekeraars waren die een dergelijke collectieve verzekering wilden aanbieden. De PvdA dringt erop aan dat de gemeente Apeldoorn in 2022 wederom inspanningen pleegt om een collectieve zorgverzekering voor 2023 en de jaren daarna af te sluiten. Immers, de praktijk laat zien dat het andere gemeenten wel lukt om een dergelijke verzekering af te sluiten.

Arbeidsmigranten

De PvdA is van mening dat de verhuurder en werkgever van arbeidsmigranten niet dezelfde persoon/organisatie kan zijn. Een koppeling schept een ongewenste afhankelijkheid van de werkgever. De praktijk heeft laten zien dat dit vaak leidt tot slechte huisvestingsomstandigheden.

Minimumloon naar €14 per uur

Van het huidige minimumloon van nog geen € 10,- per uur kun je nauwelijks rondkomen. De PvdA vindt dat onze gemeente zich moet uitspreken voor een verhoging van het wettelijk minimumloon naar € 14,- bruto per uur. Voor werk dat de gemeente uitvoert of laat uitvoeren, geldt: €14,- is minimumuurloon. Door koppeling van uitkeringen aan het minimumloon pakken we ook structurele armoede aan en zorgen we ervoor dat werkenden, uitkeringsgerechtigden en AOW'ers duurzaam kunnen rondkomen. Niemand mag opgroeien in armoede en zeker kinderen niet.

2. Betaalbaar en fijn wonen in onze wijken en dorpen

Ieder mens verdient een dak boven zijn hoofd.

Bouwen en wonen

Voor PvdA moet de focus bij het thema wonen liggen op bouwen voor die groepen voor wie het verkrijgen van een betaalbare woning moeilijk is. Mensen met een smalle beurs die aangewezen zijn op sociale woningbouw. De PvdA vindt dat wij weer toe moeten naar een echt volkshuisvestingsbeleid en in dat verband we een woonplan moeten opstellen.

Immers, wonen is een goed recht en mag niet onderhevig zijn aan de wispelturigheid van de markt. Niet financieel gewin op de korte termijn, maar een goed en voor iedereen werkend volkshuisvestingsbeleid op de middellange en lange termijn. Daarbij moet aandacht zijn voor bijzondere doelgroepen, zoals: jongeren die vanuit een beschermde woonsituatie weer zelfstandig gaan wonen (vaak met begeleiding) en statushouders. Wonen is een grondrecht. De landelijke PvdA stelt de invoering van een zogenaamde Prins Bernhard belasting voor op huizen die niet door de eigenaar zelf worden bewoond. Huizen zijn er om bewoond te worden en niet om ermee te speculeren. Ook lokaal kunnen we hierin stappen zetten. Daarom is de PvdA voorstander van het invoeren van een zelfbewoningsplicht om speculanten te weren en de stijgende prijzen een halt toe te roepen.

De kwaliteit van leven wordt mede bepaald door de groene en ruime opbouw van de wijken. Dit vinden we waardevol en willen we behouden. Dat betekent wel dat er op den duur een eind komt aan de mogelijkheden tot bouwen binnen de huidige stadsgrenzen. Wij zijn voorstander van het transformeren van oude bedrijventerreinen in woongebieden, en van leegstaande kantoorgebouwen in woningen/appartementen (Centraal Beheer, Brinkhof). Ook het verplaatsen van bedrijven voor het realiseren van woningen juichen wij toe (Kayersveld, Veldhuis). Als ook deze mogelijkheden zijn uitgeput, komt uitbreiden van de stad in beeld. Dit kan alleen als onder meer rekening wordt gehouden met duurzaamheid, klimaatadaptatie en met aandacht voor wijkvoorzieningen en goede ontsluiting. Woningcorporaties plegen de nodige investeringen in duurzaamheid en het betaalbaar houden van hun woningbestand. Belangrijk in samenwerking tussen gemeente en woningcorporaties is het richten op de leefbaarheid in de wijken waar veel sociale huurwoningen staan.

Ter voorkoming van 'gettovorming' zowel van wijken met woningen voor mensen met een kleine beurs als wijken voor mensen met een ruime beurs dient er in wijken gevarieerd te worden gebouwd. Per project dient er ruimte te zijn voor goedkope, midden en dure woningen waarbij de resultaten van woningbehoefte-onderzoek richtinggevend dient te zijn.

Ruimtelijke Ordening

De komende jaren zullen verschillende 'ruimtevragers' met elkaar wedijveren. Dit zal de nodige spanning met zich mee meebrengen. Dit willen we zorgvuldig vastleggen in de Omgevingsvisie, met nadrukkelijke aandacht voor 'burgerparticipatie'. We willen dat het leefklimaat in onze gemeente beter en gezonder wordt. Voor de PvdA zal gevarieerde woningbouw (hoog- en laagbouw; huur en koop; laag-midden-duur segment) in een groene omgeving een belangrijk criterium zijn.

3. Toegankelijke en betaalbare zorg in wijken en dorpen

Iedereen heeft recht op goede zorg.

Laagdrempelige zorg voor iedereen, dicht bij huis

Zorg en welzijn moeten zoveel mogelijk worden geleverd op wijk- en buurniveau, zo ook in de dorpen. Initiatieven als de buurtcoöperatie Zuid Doet Samen vormen een laagdrempelige, relatief goedkope voorziening die kosten in de zorg kunnen voorkomen. De PvdA wil dat dit type initiatieven wordt uitgerold in andere wijken. Intensievere samenwerking tussen woningcorporaties en zorginstellingen moet gaan leiden tot een betere planning van benodigde (aanpassingen van) woningen voor ouderen. Denk daarbij aan levensloopbestendig wonen. Wij willen dat de gemeente hier een rol vervult door bij nadere prestatieafspraken met woningcorporaties ook zorgaanbieders en welzijnsorganisaties te betrekken. Daarnaast wil de PvdA een extra inspanning van de gemeente Apeldoorn op het punt van bouwen voor hen die, ook als men zorgbehoefte krijgt, zelfstandig wil blijven wonen. Niet alleen in het centrum zijn dergelijke kleinschalige projecten nodig, maar zeker ook in wijken en dorpen. Oud kunnen worden op de plek waar je wonen wilt, is een belangrijk uitgangspunt voor de PvdA. Hiervoor is het noodzakelijk om op laagdrempelige wijze de juiste steun te krijgen via WMO. Huisarts en wijkverpleegkundigen zijn dichtbij en weten vaak het beste in te schatten wat er precies aan zorg nodig is en moeten dus nadrukkelijk betrokken worden bij de invulling hiervan.

Ondersteuning mantelzorg, impuls voor respijtzorg

Meer dan voorheen zullen wij in de toekomst een beroep moeten doen op de omgeving van zorgbehoevenden. Mantelzorgers en vrijwilligers zijn daarbij cruciaal. Voorkomen moet worden dat zij overbelast raken. Dit kan door ze af en toe te ontzien (respijtzorg, ook wel: vervangende zorg) of te ondersteunen met advies of training. De PvdA is ervan overtuigd dat als er niet meer in respijtzorg zal worden geïnvesteerd ter ondersteuning van de informele zorg, d.w.z. mantelzorgers en vrijwilligers, de formele zorg (thuiszorg, wijkverpleging) ook in de problemen komt vanwege een toenemende vraag ten gevolge van de vergrijzing. Stichting De Kap vervult een belangrijke rol bij ondersteuning van mantelzorgers en vrijwilligers en verdient daarom ons aller steun.

Jeugdzorg

Sinds de decentralisatie van de jeugdzorg is er een grote verantwoordelijkheid bij gemeenten komen te liggen. Afgelopen jaren heeft dat geresulteerd in oplopende kosten voor bijna alle gemeenten. Om de kosten te beheersen is Apeldoorn met budgetplafonds gaan werken. Het gevolg hiervan is dat kinderen, op moment dat het plafond bereikt is, op wachtlijsten komen te staan. Wij hebben destijds ingestemd met deze maatregel onder de voorwaarde dat de kwaliteit van zorg er niet erg onder zou mogen lijden. Dit bleek na een jaar wel het geval. Hierdoor blijkt de jeugd niet de zorg te ontvangen die volgens zorgprofessionals noodzakelijk is. De PvdA wil af van deze budgetplafonds, nu blijkt welke uitwerking zij hebben. Elk kind moet zo snel mogelijk passende zorg krijgen. De gemeente moet in overleg met grote zorgaanbieders afspraken maken en erop toezien dat onderlinge samenwerking meer inhoud krijgt. De PvdA gelooft meer in samenwerking dan in concurrentie als het om de jeugdzorg gaat. Ook zou er meer gekeken kunnen worden naar andere gemeenten, die kosten en kwaliteit inmiddels al wel beter onder controle hebben.

Onaanvaardbare sociaaleconomische gezondheidsverschillen

De gezondheid van iemand hangt voor een deel af van individuele keuzes maar wordt ook bepaald door de omstandigheden waarin deze persoon ter wereld komt, opgroeit, werkt en oud wordt.

Er bestaan aantoonbare, voor de PvdA onaanvaardbare, gezondheidsverschillen tussen lager en hoger opgeleiden. Dit houdt verband met grote inkomensongelijkheid en ongewenste, ziekmakende woonomstandigheden in bepaalde wijken. De gevolgen hiervan komen tot uiting in significante verschillen in levensverwachting en in kwaliteit van leven.

De gemeentelijke overheid dient bij te dragen aan het terugdringen van deze onaanvaardbare gezondheidsverschillen en dient dit een speerpunt van gemeentelijk beleid te maken. Dit begint met in kaart brengen van die factoren die van invloed zijn op onze gezondheid en van de 'knoppen' waaraan de gemeente kan draaien die tot verkleining van die gezondheidsverschillen kunnen leiden.

4. Goed onderwijs met een goede aansluiting op de arbeidsmarkt.

Goed onderwijs is een voorwaarde voor gelijke kansen.

Onderwijs van gemeentelijk belang

Het is van maatschappelijk (en economisch) belang dat Apeldoorn beschikt over uitstekend opgeleide mensen. De PvdA zet in op het realiseren en onderhouden van goede scholen en opleidingen. De gemeente Apeldoorn dient daarom daar waar het kan en/of waar het nodig is een bijdrage te leveren aan het behoud van onze goede, lokale onderwijsstructuur. In dat verband verwachten wij ook een intensieve samenwerking van de gemeente met en tussen de verschillende schoolbesturen.

Primair onderwijs en passend onderwijs

Overal in den lande krijgen gemeenten de komende jaren te maken met een daling van het aantal leerlingen. Ook wel aangeduid met 'krimp'. Minder leerlingen voor het primaire en voortgezet onderwijs impliceert mogelijke sluiting van scholen. Vooral in de dorpen zal het er om spannen. De PvdA maakt zich sterk voor behoud van primair onderwijs in de dorpen. Het is medebepalend voor de leefbaarheid aldaar. Dit moet ons wat waard zijn. Inzet van meer onderwijsassistenten kan deels uitkomst bieden.

Extra aandacht en inzet is nodig op het terrein van het passend onderwijs. Juist voor kwetsbare kinderen is extra zorg en begeleiding nodig. Ook voor hen dient het onderwijs volledig toegankelijk te zijn. Tenslotte willen we blijven inzetten op de verbinding tussen jeugdzorg en passend onderwijs, passend onderwijs moet ook echt passend zijn voor iedereen.

Beroepsonderwijs

Apeldoorn kent veel zogenaamde 'maakindustrie'. VMBO en MBO vormen mede de basis voor dit deel van het Apeldoornse bedrijfsleven, speciaal in de technische beroepen. In deze sectoren is een groot tekort aan mensen dus het is van groot belang om de aansluiting van onderwijs op onze arbeidsmarkt te verbeteren door middel van stages en samenwerkingen tussen scholen en bedrijven. Het belang van het VMBO en MBO kan niet worden overschat. Beroepsgericht onderwijs verdient de hoogste waardering te krijgen.

Hoger onderwijs

De uitbreiding en versterking van Hoger Onderwijs in Apeldoorn vindt de PvdA waardevol. Om dit succesvol te maken is samenwerking met het MBO van essentieel belang. Bij de oprichting van een expertisecentrum of het aantrekken van nieuwe opleidingen zoeken wij aansluiting bij de in Apeldoorn gevestigde werkgevers. Een goed voorbeeld hiervan is het Centrum voor Veiligheid en Digitalisering dat in de steigers staat. Bij deze initiatieven gaan wij wel uit van cofinanciering door bedrijfsleven en andere overheden: vanwege de middelen maar ook vanwege de noodzakelijke ondersteuning.

5. Toegankelijke en betaalbare voorzieningen

Goede publieke voorzieningen dienen toegankelijk en betaalbaar te zijn.

Openbaar vervoer

Een leefbare samenleving is gebaat bij goed openbaar vervoer. Uitgangspunt van dergelijk vervoer is de klantvriendelijkheid en de goede bereikbaarheid van Apeldoorn en de dorpen. Schoon en toegankelijk openbaar vervoer draagt bovendien bij aan het beperken van de uitstoot van fijnstof. Maar openbaar vervoer moet vooral ook betaalbaar zijn. Daarom wil de PvdA het 1 eurokaartje terug. Maar ook het bereikbaar zijn van de wijken en dorpen is belangrijk; daarom blijft de PvdA zich inzetten voor verbetering van het routenetwerk zodat meer inwoners gebruik kunnen maken van het openbaar vervoer.

De komst van een Station Apeldoorn West vindt de PvdA nodig. Dit maakt een betere ontsluiting van belangrijke attracties in Apeldoorn West (Apenheul, Julianatoren en Paleis Het Loo) per openbaar vervoer mogelijk. Ook zal dit bijdragen aan het autoluw maken en ontlasten van de binnenstad.

Vanuit Apeldoorn Centraal moet er een goede aansluiting zijn op het toekomstige station Apeldoorn West en op de stations Osseveld/Woudhuis en De Maten.

Sportvoorzieningen

Sport verbindt en daagt uit. Ieder weekend zijn tienduizenden mensen actief in en voor hun sportvereniging. Verdere versterking van de Apeldoornse sportinfrastructuur is van groot belang. Sport brengt mensen bij elkaar. Speciaal jongeren leren daar wat het is verantwoordelijkheid te dragen. Maar ook wat het betekent in teamverband voor en met elkaar een resultaat te behalen en samen te spelen en te werken en winnen en verliezen te accepteren.

Sport is van groot belang voor onze gezondheid. Wij spreken sportverenigingen er op aan dat zij hun leden oproepen

tot respect voor anderen en tot tegengaan van verruwing. Deelname aan sport moet voor iedereen mogelijk zijn, de gemeente dient hiervoor voldoende financiële middelen beschikbaar te stellen.

Professionele topsport en amateursport versterken elkaar. Wij willen dat sportaccommodaties efficiënt gebruikt worden, ook om de kosten voor de sporters laag te houden. Voor mensen met een laag inkomen moet het makkelijk zijn om te gaan sporten. De toegang tot sportverenigingen moet laagdrempelig zijn, zeker voor jongeren. Eenmalige sportevenementen mogen nooit ten koste gaan van de breedtesport.

Voor inwoners met een smalle beurs stimuleren wij via minimabeleid en regelingen voor de jeugd dat jong én oud kunnen sporten.

Culturele voorzieningen en kunst

De PvdA vindt kunst en cultuur van grote waarde. Zij inspireert, verbindt en zet aan tot nadenken. Zij zorgt voor De PvdA vindt kunst en cultuur van grote waarde. Zij inspireert, verbindt en zet aan tot nadenken. Zij zorgt voor ontspanning, maar haalt ook talenten naar boven, daagt de creativiteit uit. Zoals wij op school moeten leren lezen, schrijven en rekenen, zo ondersteunt de PvdA ook het beleid dat onze jeugd via cultuureducatie de mogelijkheid krijgt te ervaren wat er zoal op het terrein van kunst(beoefening) en cultuur bestaat. Aansluiten bij de leefwereld van de jeugd is hier een mooie, uitdagende opgave.

Kunst is geen luxegoed. In bestrijding van eenzaamheid, zowel bij jongeren als ouderen, is de inzet van de sector kunst en cultuur bewezen effectief gebleken. Kunst en cultuur leveren ook een belangrijke bijdrage aan de economie. De aanwezigheid van een gevarieerd cultuuraanbod is een criterium voor werkgevers en werknemers om zich in Apeldoorn te vestigen. Een stad met de allure van Apeldoorn behoort een gevarieerd cultuuraanbod te leveren. Dit vraagt ook om een door de gemeente te faciliteren bijbehorend vastgoedbeleid.

Van professionele kunst en cultuur, daar kunnen we van genieten, maar zij is tegelijkertijd een voorbeeld voor de amateuristische kunstbeoefening. Zij zijn dus onafscheidelijk en gelijkwaardig en verdienen beide onze aandacht. De gemeente heeft een faciliterende rol en kan met gerichte steun een breed en voor iedereen toegankelijk aanbod aan musea, film en podiumkunsten stimuleren en zo ook bijdragen aan prikkelende buitenkunst.

Fijnmazige winkelstructuur en voorzieningenniveau

Voor buurten en wijken is een fijnmazige winkelstructuur van groot belang. Je moet op loopafstand je dagelijkse boodschappen kunnen doen. Dat is zeker voor ouderen, chronisch zieken en gehandicapten belangrijk. De aanwezigheid van voldoende openbaar toegankelijke en opengestelde toiletten is belangrijk, zeker voor deze doelgroepen. Ook hierin kunnen we een inclusieve samenleving concreet tot uiting brengen.

De PvdA zal de komende jaren nauwlettend toezien op het vasthouden aan de fijnmazige winkelstructuur met dagelijkse boodschappen op loopafstand bij de ontwikkeling van de stad. Wij hechten daarnaast grote waarde aan het voorzieningenniveau in de dorpen. We streven naar een aantrekkelijke binnenstad met een compact kernwinkelgebied waar ook ruimte moet zijn om prettig te wonen. Het kernwinkelgebied zal in de toekomst krimpen ten gunste van wonen. Dit vraagt om een transformatie van de binnenstad met aandacht voor de balans tussen levendigheid en leefbaarheid. We onderschrijven de uitgangspunten en kaders in de detailhandelsvisie, maar bepleiten daarbij wel ruimte voor vernieuwend en innovatief ondernemerschap.

6. Naar een duurzame en leefbare samenleving

Aan een duurzame en leefbare samenleving blijf je werken.

Duurzame energie

De PvdA is voor de ambitie om meer duurzame energie op te wekken, ook in Apeldoorn. Met name zonnepanelen en windmolens kunnen daar aan bijdragen. Meer daken van grote (bedrijfs)gebouwen moeten worden voorzien van zonnepanelen. Ook ontwikkeling van zonneparken behoort tot de mogelijkheden, en dit in nauwe samenhang met betrokken inwoners. Hierbij dienen twee zaken te worden betrokken: de mogelijkheden van deelname in de opbrengsten en de gepaste compensatie van geleden schade in woongenot. De gemeente dient hierbij de regisseursrol actief op te pakken.

Het gasvrij maken van bestaande woningen ondersteunen wij, zo ook het 'gasloos bouwen' en initiatieven die bijdragen aan Apeldoorn neutraal in 2030. Hierbij denken wij bij voorbeeld aan proefprojecten met de inzet van waterstof ter vervanging van gas bij verwarming en warm water. Meer inzet is nodig, omdat de huidige maatregelen nog onvoldoende opleveren.

Aandacht vraagt ook de (wettelijke) mogelijkheden voor verduurzaming van monumentale panden.

We zien de noodzaak van de energietransitie en willen er alles aan doen om de Parijs-doelen te halen, maar wel met oog en aandacht voor alle Apeldoorners: ook mensen met een smalle beurs moeten de energietransitie financieel mee kunnen maken.

Natuur

Onze natuur verdient bescherming. Groen moet zo veel mogelijk worden behouden, binnen en buiten de bebouwing. Uitstoot van stikstof moet hiervoor worden beperkt. Dat vergt grote aanpassingen als het gaat om de landbouw. Niet alleen landelijk en provinciaal maar zeker ook in het buitengebied van Apeldoorn, aan met name de randen van de Veluwe. Natuurherstel onder andere door andere vormen van landbouw is essentieel om het stikstofprobleem aan te pakken, en zo ook ruimte te creëren voor bijvoorbeeld nieuwe woningen. We willen samen met de provincie Gelderland innovaties in de agrarische sector stimuleren en nieuwe verdienmodellen introduceren. Op termijn moet de agrarische sector zonder overheidsbijdrage zorgen voor een gezonde leefomgeving.

Natuur moet kunnen worden beleefd. De mogelijkheid tot recreatie in de natuur is belangrijk. Daarom wil de PvdA voorkomen dat de natuurbeschermingsgebieden volledig op slot gaan, maar een slimme zoning waarbij sommige gebieden minder en andere gebieden juist meer bezoek mogen verwachten spreekt ons aan. Door slim uitruilen van gebieden kan op de ene locatie de natuur robuuster gemaakt worden met rustgebieden voor het wild en op de andere locatie meer ruimte worden geboden voor de recreant. Het verbinden van natuurgebieden is ook een belangrijke pijler en wij zijn voorstander van ecoducten op slimme plaatsen, zodat wild ongestoord van het ene naar het andere gebied kan migreren en veilig de drukke wegen kan 'oversteken'. Uiteindelijk willen we dat de herten van de Oostvaardersplassen ook Apeldoorn aan doen.

Circulaire economie

Een meerjarige visie op de economische ontwikkeling van Apeldoorn is gewenst met daarbij een concrete uitvoeringsagenda. Hierbij is de samenwerking met het Apeldoornse bedrijfsleven evident en zien we een centrale rol weggelegd voor ons afvalbedrijf Circulus Berkel.

Aandacht voor innovatie, de aanwezige topsectoren en grote werkgevers is belangrijk. Maar de gemeentelijke portefeuille economie is veelomvattend. Het gaat om kernonderdelen zoals (beleid op) detailhandel, kantoren, bedrijventerreinen, horeca, toerisme en de arbeidsmarkt, maar ook veel randvoorwaarden die in ander sectoraal beleid worden geregeld zoals bijvoorbeeld bereikbaarheid over de weg en digitaal (glasvezel), lobby en natuurwetgeving.

Het is noodzakelijk om onze economie te transformeren naar een toekomstbestendige en duurzame economie. Een circulaire economie is gericht op het optimaal inzetten en hergebruiken van grondstoffen in de verschillende schakels van de productieketen: van de winning van grondstoffen tot consumptie. Grondstoffen dreigen schaars te worden door een groeiende bevolking en toenemende welvaart in de wereld. Hierdoor wordt het steeds belangrijker om de beschikbare grondstoffen zo efficiënt mogelijk te gebruiken, afvalstromen te scheiden en grondstoffen te hergebruiken.

De circulaire economie geeft ook nieuwe kansen voor bedrijven: nieuwe markten, meer samenwerking en minder grondstoffenverbruik. De gemeente Apeldoorn kan in Cleantechregio-verband het voortouw nemen om bedrijven concreet te ondersteunen in de transitie naar een circulaire economie.

Hoogspanningskabels in wijken ondergronds

De PvdA vindt dat hoogspanningskabels in wijken uit voorzorg- in het licht van een veilige en gezonde leefomgeving - zo snel mogelijk ondergronds gaan. Het afgelopen decennium is het ons gelukt bij de revitalisering van Apeldoorn Zuid de kabels aldaar ondergronds te krijgen. En voor De Maten zijn de middelen nu ook beschikbaar om zo snel mogelijk ook daar aan de slag te gaan. De PvdA blijft er voor ijveren om ook op afzienbare tijd de kabels in Osseveld/Woudhuis onder de grond te krijgen.

Veilige samenleving

Apeldoorn vormt een veilige en leefbare samenleving en dat moet zo blijven. De PvdA pleit nadrukkelijk voor preventie, naast de noodzakelijke repressieve maatregelen en handhaving. En ook het wegnemen en aanpakken van discriminatie en achterstelling, de opvang en ondersteuning van potentiële overlastveroorzakers/verwarde personen. Het voorkomen van schooluitval en begeleiding na schooltijd via sport en huiswerkbegeleiding zijn instrumenten die daarvoor kunnen zorgen. We zetten daarnaast in op vroegsignalering via school, leerplichtambtenaar, familie, politie en levensbeschouwelijke organisaties.

Met de transformatie van de agrarische sector komt er ook agrarische bebouwing beschikbaar voor andere functies: we blijven alert op ondermijning, en helpen mensen in het buitengebied ook actief om weerstand te bieden aan het aangaan van criminele banden.

Verkeer

Een autoluwe binnenstad draagt bij aan de leefbaarheid. Een goede doorstroming op de ring is hiervoor cruciaal. Tunnels bij de Laan van Spitsbergen, de Laan van Erica en de Jachtlaan (in die volgorde) vragen om een serieus onderzoek. Het knelpunt Laan van de Mensenrechten/Kayersdijk vraagt in dit kader extra aandacht.

De fiets verdient vrij baan, waar dat kan. De fietsenstallingen in de binnenstad blijven gratis en zijn voorzien van een openbaar toegankelijk toilet. Wij zijn voorstander van het aanleggen van meer oplaadpunten voor fietsen en scooters. Voor de PvdA is daarnaast de goede doorstroming van het fietsverkeer essentieel. Nieuwe fietsdoorstroommassen kunnen op onze steun rekenen.

7. Een lokale democratie waar burgers actief aan kunnen en willen deelnemen.

Democratie is werken, elke dag

Vertrouwen van onze inwoners

Politiek begint met luisteren naar je inwoners, verantwoordelijkheid nemen en zaken voor elkaar krijgen. In dit licht is de PvdA positief gestemd over de nieuwe mogelijkheden voor burgerparticipatie. Democratie is luisteren en doen. Ook lokaal. Het voortdurend werken aan het vertrouwen tussen onze inwoners en het gemeentebestuur. We gaan voor een zogenaamde participatieverordening waarin helder wordt vastgelegd wanneer de gemeente waarover met de burgers in gesprek gaat en wat ze met de inbreng van burgers gaat doen. We zoeken ook naar nieuwe vormen van burgerparticipatie om ook de stem van de stille burger te vernemen. Tweedeling door participatie willen we voorkomen.

In de samenspraak tussen gemeenteraad en college van B&W blijft de PvdA zich constructief - kritisch opstellen. Door de jaren heen is gebleken dat de PvdA met deze opstelling resultaten heeft geboekt ten dienste van de inwoners van Apeldoorn. De afgelopen vier jaar maakte de PvdA geen deel uit van het college. Vanuit de oppositie hebben wij onze constructief-kritische houding voortgezet. Middels moties en amendementen en een initiatiefvoorstel hebben wij het beleid voor onze inwoners trachten te verbeteren.

Basisvaardigheden

Willen we dat onze inwoners actief meedoen dan zal onze gemeente structureel moeten inzetten op het voorkomen dan wel bestrijden van laaggeletterdheid of nog breder het bevorderen van de basisvaardigheden van onze inwoners, zoals: lezen, schrijven, rekenen en digitale vaardigheden. Er moet een laagdrempelig maar hoogwaardig aanbod gratis beschikbaar zijn voor iedereen. Samen met scholen, de bibliotheek, werkgevers, Stichting Lezen en Schrijven moeten we de doelgroep beter in beeld krijgen en ondersteunen. Ook in gemeentelijke communicatie naar onze inwoners moet voor deze problematiek aandacht zijn. Een 'formulierenbrigade' kan voor mensen die brieven van de gemeente niet begrijpen een uitkomst zijn.

Een Apeldoorn voor iedereen

De grote veranderingen in onze samenleving vragen om oplossingen waaraan de PvdA kan en wil bijdragen. Oplossingen zijn niet altijd gemakkelijk te vinden. Maar wij geloven dat de rol van de overheid daarbij onontbeerlijk is, een overheid die kijkt naar mogelijkheden en niet alleen naar wat niet kan. Een overheid die zoekt naar kansen en meedenkt.

Een overheid die zijn burgers serieus neemt en beschermt, die kwetsbaren ondersteunt, mensen de ruimte biedt om verantwoordelijkheid te dragen. Een overheid die moreel gezag heeft en dat morele gezag ook wil inzetten ten bate van zijn burgers en daarover in openheid verantwoording aflegt. Een overheid die van ons allemaal is. Daaraan wil, kan, nee moet de PvdA, vanuit haar sociaal democratische traditie, een bijdrage leveren. Samen met andere politieke partijen, samen met maatschappelijke organisaties. Met u, voor een Apeldoorn voor iedereen.

Blijf op de hoogte:

Website

apeldoorn.pvda.nl PvdA Apeldoorn heeft haar eigen website met daarop de meest actuele informatie. Op onze website kunt u nieuwsberichten en aankondigingen vinden van het bestuur en de fractie. U kunt de website bezoeken door naar apeldoorn.pvda.nl te gaan.

Social Media

U kunt ons ook volgen op Facebook, Twitter, Instagram en LinkedIn.

facebook.com/pvda.apeldoorn

twitter.com/PvdA_Apeldoorn

[pvdaapeldoorn](https://www.instagram.com/pvdaapeldoorn)

<https://www.linkedin.com/company/pvda.apeldoorn>

PvdA Apeldoorn

Bezoekadres:

Raadhuisplein 8

Kamernummer: RH 110

T 055 580 11 15

Postadres:

Postbus 9033

7300 ES Apeldoorn

E: pvda@apeldoorn.nl

Colofon

Verkiezingsprogramma PvdA Apeldoorn gemeenteraadsverkiezingen 2022-2026.

Wilt u meer informatie over onze afdeling, eens met ons praten over het lidmaatschap van de PvdA of praten met een fractielid? Belt u ons dan gerust. Voor algemene informatie kunt u bellen op telefoonnummer: 055-5801115 op maandag t/m donderdag van 9.00-12:00 uur. Onze fractiemedewerker staat u graag te woord. U kunt ons natuurlijk ook een email sturen naar: pvda@apeldoorn.nl